

Motion till riksdagen

1988/89:Sk54

av Görel Thurdin m.fl. (c)

med anledning av prop. 1988/89:126 om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m.

Skatteförenklingskommittén lämnade 1986 sitt betänkande DsFi 1986:20 Ersättning för kostnader i skatteärenden och skattemål. Där föreslås regler som under vissa förutsättningar gör det möjligt att ersätta en skattskyldig för kostnader som denne ådragit sig i samband med tvist om skatter, tullar och avgifter. Kommitténs förslag utgår från hittillsvarande praxis som innebär att i förvaltningsmål den enskilde själv skall stå för kostnader med anledning av ärendet. De föreslagna ersättningsreglerna är därför utformade som undantag.

De enskilda människornas rättssäkerhet måste enligt centerns uppfattning stärkas. Detta gäller inte minst den enskildes förhållande till olika typer av myndigheter. Det bör vara en självklar uppgift för samhället att skydda de enskilda medborgarna mot olika typer av övergrepp från myndigheter. Dagens lagstiftning utgår i stället från motsatsen — där samhället har ett starkare rättsskydd än medborgarna. Vi ser förändringarna inom det område som propositionen berör som ett första steg mot ökad rättssäkerhet avseende förvaltningsmål och förvaltningsärenden. Ytterligare steg bör bland annat innebära en ökad skadeståndsskyldighet för det allmänna gentemot de enskilda medborgarna. Detta bör ges regeringen till känna.

Regeringen anger i proposition 1988/89:126 att man föreslår något mer generösa regler gentemot den enskilde. Sålunda anger man att den enskilde skall utfå ersättning om det "med hänsyn till vissa angivna förutsättningar är oskäligt att kostnaderna bärs av den enskilde själv". Kommittén förordade härvidlag orden "uppenbart oskäligt". De förutsättningar som avses är emellertid mycket stränga. Det skall enligt propositionens text röra sig om "betydande kostnad" samt "närmast stötande om inte ersättning — — — utges". I den föreslagna lagtexten räknas sex rekvisit upp som samtliga skall vara uppfyllda.

Regeringen tar uppenbart sikte på ett antal mycket uppmärksammade rättsfall där det allmänna på bristfälliga grunder åsamkat enskilda medborgare stor skada. Ersättningsrekvisiten är som sagts ovan mycket strängt utformade. Enligt centerns uppfattning ger därför propositionens förslag utrymme för ett godtycke som inte är önskvärt ur rättssäkerhetssynpunkt. Enligt vår uppfattning bör ersättning alltid utgå i det fall den enskildes talan vunnit bifall. Ersättning bör också utgå i det fall det allmänna driver målet vidare med avsikt att erhålla prejudikat, med hänsyn till den skattskyldiges

personliga och ekonomiska förhållanden eller omständigheterna i övrigt. Riksdagen bör besluta om att 4 § i den av regeringen föreslagna lagtexten ändras i enlighet med det som anförts. Vi förutsätter att berört riksdagsutskott utformar erforderlig lagtext.

Mot. 1988/89
Sk54

Begränsningsreglerna i 3 § i propositionens lagtext är emellertid enligt vår uppfattning skäligen. Kostnader till den del som för den enskilde täcks enligt annan författning eller enligt avtal såsom rättshjälpsförsäkring bör heller inte medföra ersättning.

Hemställan

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ökad rättssäkerhet för de enskilda medborgarna i kontakt med myndigheter,
2. att riksdagen beslutar ändra 4 § i förslaget till lag om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, m.m. i enlighet med det anförda.

Stockholm den 18 april 1989

Görel Thurdin (c)

Gunnar Björk (c)

Rolf Kenneryd (c)

Håkan Hansson (c)

Ivar Franzén (c)

Gunilla André (c)

Martin Olsson (c)